

100355

En beskyttelse av forrædere

Av Birger B. Rasmussen, formann i Lingeklubben

Aftenposten Mandag 15. april 1991

Lingeklubben, hvor medlemmene utgjør tidligere offiserer og menige i Kompani Linge, Shetlandsgjengen og Acting Soldiers under den annen verdenskrig, mener seg berettiget til å bli hørt i spørsmålet om Norge bør ratifisere tilleggsprotokollen til den internasjonale konvensjonen av desember 1966 om avskaffelse av dødsstraff.

Lingeclubbens styre har vurdert St.prp. 37 (1990-91) og merket seg at Utenriksdepartementet anbefaler at Kongen i statsråd godkjenner proposisjonen om at protokollen, *uten forbehold*, blir ratifisert etter vedtak i Norges storting.

Vi har merket oss at tilleggsprotokollen i Artikkel 2 åpner adgang til, ved ratifikasjonen, å ta forbehold som hjemler anvendelse av dødsstraff i krigstid som følge av dom for en meget alvorlig forbrytelse av militær art, begått i krigstid.

Når Lingeclubbens styre finner at vi må kreve å bli hørt i dette viktige og dypt alvorlige etiske spørsmål, så skyldes det at flere av våre medlemmer under den annen verdenskrig var direkte og personlig berørt av nettopp dette spørsmål:

Vi har medlemmer som ble

gitt ordre om å eksekvere slik dødsdom i Norge, avsagt av våre myndigheter i London mot forrædere, torturister og angivere i Norge.

Blant våre medlemmer finnes folk med varige men etter grusom tortur, behandlet av krigsforbrytere som fikk dom i rettsoppgjøret etterpå, men som lever idag, frie. Våre folk bar giftpille på seg, beredt til å ta sitt eget liv for ikke å røbe sine kamerater under tortur.

Vi hadde kamerater blant oss som selv mistet livet fordi de ikke gjennomførte nødvendig likvidasjon av norske, nazistiske politifolk.

Vi ser med bekymring på at norske soldater skal kunne gis ordre om å drepe og risikere selv å bli drept i krig, mens en forrædersk krigsforbryter skal kunne bli beskyttet gjennom en internasjonal ratifikasjon dersom Norge ikke tar forbehold til art. 2.

Forræderen vil da fortsatt kunne være en trusel mot Norges lovlige forsvar, i en situasjon der arrestasjon og regulær domfellelse ikke er mulig.

Vi har ingen betenkeligheter med å slutte oss prinsipielt til tilleggsprotokollens innledning som betoner at de stater som er parter til protokollen,

mener at avskaffelse av dødsstraff bidrar til å øke menneskets verdighet og til å videreutvikle menneskerettighetene og er overbevist om at tiltak for å avskaffe dødsstraff bør betraktes som fremskritt for retten til liv.

Det som er kjernen er at vi ikke for all fremtid må avskjære oss muligheten til i krigstid å stille forræderen og den lojale soldat overfor den samme alvorlige risiko.

Derfor må vi innstendig be Utenriksdepartementet om å endre proposisjonen dithen at Norge *straks* ved ratifikasjonen tar forbehold iflg. Artikkel 2.